

STANDPUNT SOCIALE VOORZIENINGEN

Algemene Vergadering 22-10-2014

Inleiding

De Vlaamse Regering heeft zich naast de verhoging van het inschrijvingsgeld ook voorgenomen te besparen op de werking van de studentenvoorzieningen. Er komt een lineaire besparing van 10%, de werkingsbudgetten worden niet meer geïndexeerd en het groeipad voor sociale toelagen wordt afgeschaft. Met deze beslissingen schendt zij volgens de Gentse StudentenRaad het gelijkheidsprincipe. De student wordt niet langer gelijk behandeld: noch in de toegang tot het hoger onderwijs, noch tijdens zijn studies zelf.

Decretale bepaling

De “*Codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs*” regelt sinds 11 oktober 2013 de sociale voorzieningen voor studenten aan de hoger onderwijsinstellingen. Deze voorzieningen hebben tot doel de studenten een gelijkwaardige toegang te geven tot het hoger onderwijs. Daarnaast garandeert ze die toegang door de basisvoorwaarden bij het studeren te verbeteren. Om dat te verwezenlijken, wordt de hoger onderwijsinstelling geacht materiële en immateriële hulp- en dienstverlening te bieden en ten slotte te trachten om elke studiebelemmerende factor weg te werken.¹ De codificatie voorziet deze faciliteiten voor zowel de studenten die aan de instelling ingeschreven zijn met een diploma- of creditcontract, als voor studenten die

¹ Codex Hoger Onderwijs, 11 oktober 2013,
<http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/Codex-Hoger-Onderwijs-v3-15oktober2014.pdf>.

in het kader van internationale mobiliteit en uitwisselingen aan onze instellingen een opleiding volgt.²

De codificatie legt diverse werkvelden vast waarin de instelling faciliteiten moet voorzien om aan de basisvoorwaarden van studentenvoorzieningen te voldoen:

1. De instelling wordt verwacht voldoende ondersteuning te bieden op vlak van **betaalbare maaltijdvoorziening**.
2. Zij geeft advies over **betaalbare en kwaliteitsvolle huisvesting** en biedt, al dan niet in eigen beheer, kamers aan.
3. Zij biedt **materiële of immateriële hulp bij probleemsituaties** van de student. Dat kan verleend worden door vervangende en aanvullende financiële tegemoetkomingen, leningen en korting op studiekosten. De immateriële of sociale hulp wordt geboden door opvang, bemiddeling, advisering en toelichting.
4. De instelling organiseert eveneens **psychotherapeutische, psychosociale en medische bijstand**.
5. Zij faciliteert **mobiliteit** van en naar de onderwijsactiviteiten en tracht dit vervoer betaalbaar te houden.
6. Ten slotte biedt de instelling aan haar studenten een kader aan voor de organisatie en **ondersteuning van studentenwerking** op sociaal, sportief, maatschappelijk, ecologisch of cultureel vlak.³

Financiële situatie

Betreffende de indexatie heeft de huidige regering beslist om werkingsbudgetten van de Vlaamse overheid over haar verschillende beleidsdomeinen heen niet meer te indexeren.

Wat het “groeipad voor sociale toelagen” betreft, keurde het Vlaamse Parlement op 21 juni 2012 het decreet betreffende studentenvoorzieningen goed. In dit decreet werd het “groeipad voor sociale toelagen” vastgelegd om de scheeftrekking van sociale toelagen voor universiteiten recht te trekken. Daar de Vlaamse Regering dit integraal schrapt, zullen de sociale toelagen tussen universiteiten nog steeds erg ongelijk verdeeld blijven.

² Codex Hoger Onderwijs, 11 oktober 2013, <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/Codex-Hoger-Onderwijs-v3-15oktober2014.pdf>.

³ Codex Hoger Onderwijs, 11 oktober 2013, <http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/Codex-Hoger-Onderwijs-v3-15oktober2014.pdf>.

In 2014 verschilt de toelage per studiepunt nog tot 1 euro tussen universiteiten, met een gemiddelde van 4,26 euro per studiepunt.⁴ *“Tot nog toe werden de studentenvoorzieningen gefinancierd via een sociale toelage, gebaseerd op studentenaantallen. De financiering van de studentenvoorzieningen is in dit ontwerp van decreet in lijn gesteld met de financiering van de werkingsmiddelen van de hoger onderwijsinstellingen. De Vlaamse Regering [engageert] zich om in de begrotingsjaren 2014, 2015 en 2016 telkens 0,5 miljoen euro aan de enveloppe van de universiteiten toe te voegen. Zo zal er met 1,5 miljoen euro extra voor studentenvoorzieningen tegen 2016 een gelijke gemiddelde financiering per opgenomen studiepunt voor universiteiten en hogescholen zijn. Dit extra budget komt bovenop de bestaande financiering van 16 miljoen euro.”*⁵

Betreffende de lineaire besparing in het hoger onderwijs, verbindt de regering zich er toe 10% te besparen op de werkingsbudgetten. Hierdoor verliezen de hoger onderwijsinstellingen 5% van hun toelagen voor studentenvoorzieningen.

De Gentse StudentenRaad zet zich af tegen de ongeoorloofde besparingen op de sociale voorzieningen. Een lineaire besparing van 10% op de werkingsmiddelen van de Vlaamse overheid voor studentenvoorziening snijdt reeds zeer diep. Daarbovenop wordt deze besparing eveneens toegepast op het groeipad voor sociale toelagen dat niet eens meer wordt toegekend.

Gelijkheid en toegankelijkheid in het hoger onderwijs.

Het getuigt volgens de Gentse StudentenRaad van een asociale visie op de taken van de hoger onderwijsinstellingen om te besparen op sociale voorzieningen. Sociale voorzieningen zijn een essentiële factor in het democratisch houden van het hoger onderwijs. Studies van de OESO tonen aan dat financiële ondersteuning sterk samenhangt met de toegankelijkheid van het onderwijs. Bovendien scoort Vlaanderen nu reeds niet goed op het gebied van toegankelijkheid⁶. Zeker bij kansengroepen is de instroom bedroevend laag. Uitgebreide sociale voorzieningen zijn geen voldoende, maar wel

⁴ Cijfers “STUVOMiddelen2014”, Stuvo-middelen 2014 - versie 11 oktober 2013, http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/beleid/financiering/stuvomiddelen2014_versie_oktober2013.htm

⁵ Persbericht “Decreet studentenvoorzieningen goedgekeurd”, 21 juni 2012 <http://www.ond.vlaanderen.be/nieuws/2012/0621-studentenvoorzieningen.htm>

⁶ Education at a Glance 2014, OESO, <http://www.oecd.org/edu/education-at-a-glance-2014.pdf>

absoluut **noodzakelijke voorwaarde voor democratisch onderwijs**. Bijgevolg zullen de forse besparingen tot een verminderde instroom leiden doordat de drempel steeds hoger ligt. Indien de Vlaamse Regering van mening is dat het inschrijvingsgeld omhoog moet, is het absoluut onaanvaardbaar dat ze daarenboven nog extra drempels wilt invoeren. De kansengroepen zullen de weg naar het hoger onderwijs niet meer vinden en zelfs de modale student dreigt het lastig te krijgen.

De Vlaamse Regering doet daarmee het decreet betreffende de studentenvoorzieningen eigenhandig teniet: de gelijkwaardige toegang tot het hoger onderwijs zal steeds meer bemoeilijkt worden.

Daarnaast druist de afschaffing van het groeipad sociale toelagen eveneens in tegen het **gelijkheidsprincipe**. Dat de waarde van een student, in termen van sociale toelagen, verschilt tussen universiteiten is onaanvaardbaar. Wij vinden dat elke student recht heeft op dezelfde sociale voorzieningen. De toegang tot sociale voorzieningen zou niet mogen verschillen tussen studenten; de Gentse StudentenRaad wenst dan ook dat iedere student gelijke kansen krijgt en een evenwaardige ondersteuning om zijn/haar talent in het hoger onderwijs te ontwikkelen. We moeten hier evenzeer de student die buiten het beursstelsel valt, kunnen beschermen.

De Gentse StudentenRaad acht huisvesting en maaltijdvoorziening als de twee belangrijkste peilers van studentenvoorzieningen. Opdat de toegankelijkheid van het hoger onderwijs niet verder zou afglijden, is het essentieel dat de kamers van de Universiteit Gent zo betaalbaar mogelijk blijven. Beursstudenten zijn in het bijzonder gevoelig voor prijsstijgingen. Gezien huisvesting een grote drempel vormt voor de toegang tot hoger onderwijs, ondersteunt de Gentse StudentenRaad de gehanteerde prijsdifferentiatie tussen beurs-, bijna-beurs- en niet-beursstudenten. De student is meer afhankelijk van deze voorziening dan enige andere, daar er weinig tot geen volwaardig privaat alternatief is voor dezelfde prijs en kwaliteit als een kamerwoning van de eigen instelling. Studenten hebben niet altijd de mogelijkheid te pendelen.

Daarnaast vormen ook de maaltijdvoorzieningen één van de belangrijkste faciliteiten voor de meeste studenten. Om deze reden ijvert Gentse StudentenRaad steevast voor kwaliteitsvolle en gezonde maaltijden aan sociale prijzen. Elke student moet steeds een gelijke prijs kunnen betalen voor zijn/haar maaltijd.

Om tegemoet te komen aan de stijgende materiële en sociale noden van studenten in huidig besparingsklimaat, is het essentieel dat de persoonlijke en sociale voorzieningen, waaronder eveneens babycrèches, medische en psychosociale hulp, de studenten zo goed mogelijk blijven ondersteunen. De sociale voorzieningen vormen immers de ladder voor zij die niet aan de basisvoorwaarden bij het studeren geraken. Wanneer bij evaluatie blijkt dat de nood voor hulpverlening groter wordt, moet deze uitgebreid kunnen worden. Dit kan over zowel meer individuele steun gaan, als over een versoepeling van de beroepsriteria. De Gentse StudentenRaad acht het bijgevolg noodzakelijk dat het huidige aanbod en de huidige kwaliteit van de studentenvoorziening aan de Universiteit Gent jaar na jaar behouden blijven. De begrotingswijziging van de Directie Studentenvoorzieningen 2014 geeft reeds aan dat zij met huidige budgetten weinig tegenslag kan incasseren. Voor de Gentse StudentenRaad lijkt het dan ook wenselijk om het aandeel van het inschrijvingsgeld dat naar de Directie Studentenvoorzieningen wordt overgemaakt, met name 17,5%, ongeacht wijzigingen van het inschrijvingsgeld, steeds te behouden. Dit zal ons toelaten om de toegankelijkheid van onze universiteit zo goed mogelijk te verzekeren opdat ieder talent zijn weg zal kunnen vinden naar de Universiteit Gent.

Conclusie.

De Gentse StudentenRaad onderschrijft het belang van de studentenvoorzieningen:

- De huisvesting moet zowel kwalitatief als betaalbaar blijven. Gezien het lage aantal alternatieven op de woningmarkt, kan prijsdifferentiatie voor beursstudenten hier gerechtvaardigd worden.
- De maaltijdvoorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en steeds aangeboden worden aan sociale tarieven en dit zonder onderscheid tussen studenten.
- De persoonlijke en sociale ondersteuning is onontbeerlijk om de toegankelijkheid van ons hoger onderwijs te garanderen. Daarom moet erover gewaakt worden dat deze voorzieningen niet achteruitgaan door de besparingen en afhankelijk van de nood uitgebreid kunnen worden.

Wij pleiten voor democratisch onderwijs en zetten ons bijgevolg af tegen elke schending van het gelijkheidsprincipe van studenten. Er moet over gewaakt worden dat zowel bij de start als tijdens de studie iedere student gelijkwaardig behandeld wordt. De afschaffing van

het groeipad sociale toelagen veroorzaakt een onaanvaardbare situatie voor studenten aan de Vlaamse universiteiten.